

SV.JANEZ ob Bohinjskem jezeru - p.c.sv.Janeza.

1.

Juž. stena zunaj. Na spodnjem fresko ometu napis i vrezani v omet:

Man⁹ stultor⁹ maculat loca sctor⁹

inše enkrat : Man⁹ stultor⁹ maculat sctor⁹ -----

Hic fuit Michael de-----

Matheus

Hic fuit Matheus Schet-----

Na sliki sv. Florijana Jerneja iz Loke:

Consideratio Fraemij Minuit Vi---flagelli

Gab:Clemens Vic:Bohinēsis 1619

1678, 16~~17~~77

Ama Dio et non faliere

fa pur ben et lasa dire

16~~17~~13

Hic fuit Georgius Wal-----

subdiacon(us) nec non-----ludi anno 1604

+ Georg Plauz

1613

Clemens Friulus 1600

30 setembris

Pan-----Vietor

sponsa christi 1613 Jar

Valentinus Ressa... 158

SV.JANEZ ob Bohinjskem jezeru -p.c.sv.Janeza.

2.

Hic fuit Georgius ---MDCXXXXV

H^r Adamus Pipan

Ludirector Rad 1608

Bartholomeus -----

Manus stultorum deformant templa sanctorum

Freske Jerneja iz Loke pomembne za datum postanka Pope, ki je očividno pozneje prizidana, torej 16. stol, proti sredi.

Sedanji kameniti mozaični tlak ima letn. 1639. Stolp pa letn. 1701(4 krat) in(2krat) monogram

~~24~~ ali ~~54~~

Napis v notranjščini na plastu Jerneja iz Loke : Gregor Falentisch

Anno 1633 den 30 Junij

1546

M.Sluga

Qui plus libit quam bursa premore-----est nedore (sumljiv!)

15~~5~~ 59

15 54

Non in arcu meo sperabo

*ec gladi meg saluabit me!

Mal: Vetc:

Ego semel et iteru(m) hic fuit

Videre cui fides

justus ~~aut~~^{cute} ex fide uiuit

H R 1533

Abstine et patere

Fodovicus Waniger

1533

1632

1564

69

Ante eum stantes ne sitis corde vadantes

Si cor non orat in hanc lingua laborat

1564

Simon Verdiger

rector in Radmanusfarff

O Angeli Dei Sitis custodes mei

Thomas Scozhier Vicarius

Aunc tpis Rutis 1579

1584

Thome Credo et spero

L.v.A ychach

Urbanus Voga-----den 24.october An.1626

1544

Fragment na juž. steni pod oknom obstoja iz draperije stoječega svetnika, draperija drugega svetnika z zelo priščpičenimi čevljini iz noge tpečega ristusa. (maša sv. regorja) Podpis nad ornamentalnim pasom se glasi : Martinus Bosyna tūc tpis diaconus aqlegēn dioc ---1449 a die--- Ogled pod streho : Tako nad slavolokom, kot v glavnji fasadi se je in-takten ohranil giebel starejše cerkve, katere sleme strehe je ležalo nekako l m nad temenom svoda v ladji. Ta giebel je bil povišan že ob času prizidave sedanjega prezbiterija in povišanja ladje. Rvotan cerkev je torej imela ladjo z dvostočno streho kot n.pr. Draga) in manjši prezbiterij ali apsido

Ta osnovna oblika, brez sigurnosti radi prezbiterija ali apside, ki bi se dala pa ugotoviti potom kopanja v prezbiteriju je nedvomna.

Višina obodnih sten nedvomno lesenega stropa se je nahajala nekako v višini temen sedanjih sovodnic svoda ladje. V tej zvezi je zanimivo, da se vidi na koru v ravni črti v zap. steni polica, s katero se stena od tod navzgor stanjša. Ta polica je mogoče ona na kateri je ležal leseni strop. Veči višini se na sev. steni zunaj jasno vidi sprememba ometa ki bi se nanašala na to povišanje.

Terminus ante za slikarijo Jerneja iz Loke je podpis na slikah
zastorov v prezbiteriju: Valentinus Fuyha ^u vicarius in Valle Wochina
1544. ¹⁰³

Me bolj je ~~HR~~ 1533

Obstine et patere Ludovicces Weiniger 1533

Starejša slikarija se zdi, da je iste roke, kakor ona pod streho
lope na Otoku pri Radovljici.

[z kamenčkov lepo zloženi tlak v lopi. Znamenitost svoje vrste ima
letnico 1639. Strop z dvema slikanima kasetama pa 1701, štirikrat in
dvakrat. ~~H4S~~

Steles, XLIX, 30.8.1928, str.1'- 2.

Fot. zunanjščine cerkve.

A. Štrijanec

IL. Slov. 1926, št. 61, št. 11.

Legenda sv. Jakoba v Bodeščah s rodna ikoni freskom v ladji c. sv. Janeza v Bohinju. Določenje za izvajanje je bilo naredno ob izpeljavi načrta zgradbe pod
pravko pričakovanega predstavnika načrta in načrte, 14.4.1935, str. 28-30.

Ladja prototip romanske, obokana v 16. stol. Lopa iz 16. stol.

V lopi freske Jerneja iz Loke ca 1531; na stropu lape: 1501 HS (=mizar), kompromis med gotskimi stropi iz desek in kasetami.

Zelo mikavna freska Jez. krsta v Jordanu. Nato še: Jurij, Florijan, Oznanjenje Janezovega rojstva.

Portal lahno filast, pošeiven prehod. Profil

Čez vso južno steno Jernejev sv. Krištof. Spodaj sv. Krištof iz konca 14. stol. - furlanska smer. Okrogla/dolgi oči, dolgi prsti), zraven več svetnikov. S freskami v prez. ni zvez. Edobne pa so freske na zunanjščini v Lescah.

V znamenju za cerkvijo dve vrsti slikarj. Srednja (Križanje, tisti slikar kot v preziteriju označilna so Marijina usta). Stranske slike neznanih

Jernejeve (evangelist in Marija z Detetom).

Znotraj: Obok ladje rebrast, s sklepniiki: roseta, trša, Janezova glava, Jezusov krest - od relief - morda slično kot v Žlebeh? Ni izključeno ozadje loške delavnice (še paralelne gube) prezbiterija sv. Jakoba. Deloma stara polihromacija.

Freske v ladji - isti mojster kot slika legende sv. Jakoba v Bodeščah in v freske v Besnici.

Slepniiki precej ploskoviti. Pod oknom južne stene fragment freske ca 1440. Na severni steni fragment, ki izvira lahko še iz 13. ali 14. stol. (cik cak) - konkonsjak noge in rep. Brixenški grb na sev. steni med balustroma 1560 (?).

Prezb. višji od ladje.

Trije zlati oltarji. Vel. oltar zelo bogato rezljан - vse je pokrito z ornamentom. 1668. Sorodno oltarju na Suhini. - Epist. oltar 1635. Ni plastično razvit, kakor tudi evang. oltar ne. Sličen onemu v Škofiji Kerkvi sv. Vida v Dravogradu. Tudi na evang. stranskem oltarju stebri le rahlo pokriti z ornamentiko. Na epist. oltarju dobra manieristična slika obglavljenja sv. Janeza Krst. Na predeli Križev pot. Na evang. str. olt. Marijino Oznanjenje.

Prezbiterij: Rebra profila Rebra poslikana z motivom preslice = motiv rasti.

Pritlični pas angelov z zastori delo Jerneja iz Loke. Tudi na drugih slikah

SV. JANEZ OB BOHINJSKEM JEZERU, p.o.

9

Jernej marsikaj dopolnil, "dorestavril".

Slikarija mojstra fresk v preziteriju je zadnji člen furlanske smeri pri nas. Ca. 1430-40. Pred nastopom Janeza, jubljanskega.

Prižnica 1711 s primitivnimi slikami evangelistov.

Pod streho romanske sledi, nekdaj bil strop raven, umno v obliki križa.

Cevc, Zap. XX., str. 33^a - 35, 2.11.1950.

Prezbiterij: vse poslikano. Obok: 6 polj, zadnja 3: v vsakem 2 angelja v polni velikosti. Na obledki patorn. ornament, ozadje različno, spodaj vedno del patroniran. Vzorec, ki se vedno ponavlja. Vsak angel ima napisni trak: l. Regona coeli laetare aleluia/ quem ^{meruit} postare alleluia/

Zadnji angel presta que dicere/ quoniam te decet laus. (6 jih nosi ta napis) Večja 3 spodnja polja. Polje nad Schutzmantelbilde(jug) Mat, in Luka nad krstom sv. Jan. Arst. v Jordanu, Marko, Janez, simbolično, vsak napisno trak.

S.x. evangleista. Zadnje polje, 2 svirajoča angela.

Veliko stensko polje na moški strani: spodaj kakor okoli prezbiterij angeli z zastrom(nepojoči) kakor tudi na nasprot. polju, dočim oni za oltanjrem(3 polje) po jedna.

Na moški polju je vrsta pri dolbinici za mašno vino in vodo vrsta pretrgana in pod to vdolbino naslikan zfone c, steklenica, kozarec in sodček.

Zaster je slikan, na njem pa patron, zvezde in šopki. Nad to vrsto je galerja svetnikov. Zadnja(juž) vsled zakrist. vrat, ki so bila pozneje vstavljena po-

polnomapokončana. Nad temi glaerija celih podob apostolov. Ozadje do polovice oseb paternirano. Tam se pa pogled odpre, prostor zada; analogno formiran kot pri svetnikih. Vedno sta 2 in 2 svetnika ali ap. skupaj obrnjena.

Obleka pri 2 od slavoloka patronirana. Vrsta na sev. steni po novem oknu pretrgana(2). Nad tem v luneti Marija v Schutzmantelbild. Marijin plašč drže 4 angeli, notri zbrani vsi stanovi. Na žen.strani svetnice in drugih 6 apost. Srednja 2 vseld okna uničena. Nad tem v luneti Krst v Jordanu in 2 sceni, ki jih ne razumem(življ.sv. Janeza)

Nad okni za oltarjem: Že. str. sv. Aatarina v pokrajini, ljubka podoba, pokvarjena. Pokrajina z zelenjem in drevjem tvori ozadje. Čevica sedi s krono na glavi in mečem v roki. Spodaj je v vsakem rogu v pokrajini po en nag putto s perutnicami in brenka na kitaro. Česni sedi, levi pa je samo doprsen. Obleka device belo patrnirana. Na nasprotni strani neka druga svetnica, sedeč kot sv. Aatarina v pokrajini, za njo spodnji del stolpa, podobne forme kot oni pri sv. Črižu. Gornji del je uničen(sv. Čarjeta) Čevica sedi in čita s knjige. Spodaj odgov. kot tam 2 pu tta s perutmi, korakajoč in piskajoč na trobento.

"adnjeokno(gotski lok) zazidano. Nad njim sedi menda (se ne more razločiti, ker ni prostora za gledalca) z detetom v naročju" Na des o spodaj kleči žena in moli, na levi kleči druga v patron oblečena in brenka na kitaro.

Slavolok: Spodaj zastor z angeli. V trikotih dvojna daritev, eden v zeleni obleki daruje Bogu(roke iz oblaikov) ovco, drugi v temni obleki, prepasans pasom, za katerim ima nekako gorjčo, daruje snop, ki ga grabijo bele roke, (hudič?)

za vratom mu sedi bel hudič. Nad tem zanimiva slika, gorata pokrajina. Spodnji del ozadja zopet patron. preproga."a belem konju junak, ki prebada zmaja pod seboj, v ozadju na gori stolp z zaprtimi devicami, spredaj kleči sv."arje ta v zeleni obleki s kr no na glavi in moli. Na desno od nje gozd.

V loku samem: nadang. svetnik(ica) samo da tu v Kleebplatormig abgeschl.Nische Nad njim sv.škof z modelom neke cerkve v roki, v drugi palico, mitro na glavi. Obleka patronirana. "jegova niša se konča v 3 stolpiče.

"Na drugi strani(severni) isto, samo, da je mesto škofa kralj, sv."svald z žezлом in kroglio v roki. Str. dva stolpiča sta okrogle oblike in spominjata na kupole sv. Marka.

Na stropu ladje so iste rože kakor v Brodu, vinska trta?

Na spredji strani slavoloka je zgoraj Oznanenje Marijino, spodaj na straneh, na ženski strani "erodijada z Janezovo glavo, ki jo na krožniku postavlja na mizo. Scena se vrši v sebi, ki ima kroglo zaključeno okno z okroglo šajbami. Pod tò sliko še ena, ki jo za riva oltar.Na drugi strani slika z več osebami.V ozadju grad na skali(Bled?)Noše teh 2 slik zač-16.stol. Spodaj zase zopet slik rija, ki jo zakriva oltar. Tudi ostala cerkev je poslikana,še pod beležem."idi se pri moš.oltarju ostnaek obleke, ena cela noga, patroniran ornament, itd.isto kot se na več krajih vidi, da je spodaj slikarija.

Na žen. strani kard.grb z znamen napisom in letn.1563. Slikarija tu po znejša kot ona v presbiteriju.

Zunaj: samostoječa lopa:^{ristus} na križu z Marijo in Janezom.^{recej oguljeno,} spodnja polovica patronirana.Klečeč svetnik na levi čita iz knjige, sv.Janez (puščavnik), pri glavi trak z nap:^{ego vox clamam}Na desni M.B. z detetom v narociju, slab ohranjena.^{Te dve sliki poznejši, ke je plast na ono s križanjem na metana, te dve sta ist časni.}

Cerkvena lopa: glavna stena brez slik, na stranskih pa, na levi: v gotskem prostoru se prikazuje angel škofu, ki ima kadilnico v roki, bržkone pri olтарju.^{Ada j množica s sklenjenimi rokami-cerkev(aharija?)}Na desni sv.Janez v obleki iz kože, zadaj gričasta pokrajina z drevesi, v diagonali od leve proti desni teče reka Jordan, notri nagi ljudje in Janez, ki krsti, v desni ima odprt knjigo.

Sprednja stran(ozka): na levi v niši slabo ohranjen svetnik, bržkone v žel.viteški opravi z zastavo(palica se samo vidi), ves bel, stoji široko kot sv.Jurij Donatella.Mogoče sv.Jurij.Na desni sv.Florijan v beli vit. obleki z zastavo v levi, v desni gblido.Dolgi lasje, kot oni mlad obraz, gasi goreče mesto, hiše stolp z mestnim obzidjem(spom. na Pred.)^{goraj napis in letn.1619}.Spodaj ena

ostan. svetnika v niši 1593.	sv.rištof ob str. 2 angela	v niši sv.Škof	Z un. juž. stena
---------------------------------------	-------------------------------	-------------------	------------------

ostanki slikarij	Stariejši sv.rištof s rist. na levi rami frontiran Precej razdrapan sv. papež svetnika	sv.mučenec škof svetnik, ost. svetnika	Stele, LXXXVIII, 27.9.1910. str. 34-45.
---------------------	---	--	--

Vel.oltar.Napis pod glavno vdolbino S:Ioannes:Baptista ora pro nobis 1668

Predela : glavni del z ornamentalnimi krili in atika. Na atiki : v sredi od smrti vstali žveličar, ob straneh, na desni svetnica s krono na glavi, na levi svetnica, ki ima nekaj nerazločnega v rokah.

V atiki v sredi sv.škof s palico v desni, v levi knjigo."b straneh obdana od tipičnih ornamentov te dobe sv.Anton(desno) in sv.Francišek(levo)Glavni del sv.Janez "rst. v glavni niši, v desni palico v levi knjigo.V stran. niši na levi sv. Štefano z levom, v desni sv.Luka z volom.Stebriči , podstavki in nastavki na kapitelih okrašeni z angelj.glavicami. Vse drugo in tudi steli prepreženi z enakomernim ornamentom."d spredaj je kompozicija simetrična.Na spodnjih delih stebrov in na podstavkih girlande sadja.Poliromacija je stara zlato, srebro, rdeče in zelene lazure, čisto(fino) rdeča barva daje oltarju pestrost.Oba str. oltarja izgledata iz iste delavnice.Južni ima star napis pod gl.sliko: S:Iohannes ora pro nobis 1635.Gлавна слика slikana na deska.Nizek zokel ima pod glavno nišo prav skicirajoče naslikan prizor Jezusa, ki pade pod križem in Simona, ki mu pomaga. Podstavka stebrov, ki obrobljata gl. nišo imata na psodnji strani na plavem ozadju naslikano ime Jezusa in Marije.Na notranjih straneh po eno angeljsko glavico(slikano) od katere vsi girlanda sadja.levi ima na strani obrnjeni v cerkev naslikano M.Magdaleno s križem in mrtvaško glavo. Gl.dej ima samo eno krilonob strani kamelirana stebra.Gl.slika predstavlja cv ospredju ječo v kateri je rabelj pravkar

odsekal Janezu glavo in jo poklada Herodijadi na krožnik.^{Na} levi v ozadju vidna dvorana zngostijo.^D sti spretne slikano.V atiki med dvema deloma razit tega slemenega naslikan sv.Janez ^{rstn.}, doprsen z Jagnjetom s palico,v ozadju vizija krsta, skicirana.^{Nad} obema polsliemenoma po ena pozlačena krog= lja iz katere v podobi križa švigajo na 3 strani plameni.^{Na} vrhu srednjega je bila zvezda z imenom Jezusovim ali Marijinim tvorečega dolge žarke.Po= lihromacija stara, prevladuje zlata, plava, zelena, malo rdeče.

Oba stran.oltarja imata antependije na les slikane z raztresenimi cvetlicami. Sev.stran.oltar po delu pendant juž., aprecej drugačen v podrobnostih. V pre= deli na podstavkih stebrov slike: na obeh notranjih straneh po ena vaza s cvetlicami.Na spodnjih straneh v vencu listov izdelanem plastično Oznanenje Marijino.Angeli na levi, ^{Marija} na desni se obrača nazaj od pulta, kjer kleči Na podstavku desnega stebra, že odrgnjena slika sedeče žene, menda Marije 7 žalosti ali ka' podobnega. V srednjem delu predele pod gl.nišč skicirana pokrajina s hišami, cerkvijo in drevjem.V nji berač, ki ima levo nogo le= seno od kolena dolii in se bliža betlehemske štalici.^{Na} desni, kjer sta Ma= rija in Jožef z novorejim detetom.

Glavna slika Oznanenja Marijinega.Marija se obrača od pulta, nazaj v svojo desno, kjer je v drugem delu slika angelj z lilijo, ki se globoko priklanja V ozadju visi slika srečanja Marije z Elizabeto.^{Na} tem glorijskih glavic in bolakov, sv.Duh, nad njim božje oko.

"tebra sta lah o pokrita s ornamentiko, tako, da je od spredaj simetrija samo na desni krilo skoro enake kompozicije kot pri juž.oltarju.

V atiki je naslikan sv.Janez Evang. z orlem. Na vrhu zvezda, ob straneh pa ena predrta piramida na razmeroma zelovisokem podstavku.

Gl.barve - zlato, živo rdeče, zeleno, rdeča lazura, plavo in umazano bel marmor.

Stele, VI, 11.7.1921, str.21-24.

Lesen kor v slogu kmečkih "gankov", ima napis 1698 AS.

Na sev. steni kardinalske grb z letnico 1563 in napis: Cristoff von Gottes-
gnaden der heiligen romischen Kierchen Cardinal des ^{Stiffes(?)} zu Rom Albaneser
Bischoff ^{Marek Cristoffen Freiherr} tegat der Ainconitanischen vnd Administrator des Stiffes zu Bruchsen.
Slikarija svoda ladje in slavoloka sreda 16.stol.

V ladji na juž. steni poleg oltarja ostnaki slikarije z vrezanim Martinus Mo-
syna ... ♀ ... diaconus aquilegen.dioc.....1449(1449) die ast(?)

Slikarija obsega: spodnji del obleke, nagubane pri stiku z zemljo(cevaste gube)
Odgovarja nekako slikariji na Suhi pri Šk.Loki, ne pa najstarejši slikariji
prezb. c.sv. Janeza.Dobra slikana noga na isti plasti kot napis z letnico
Juž.str. oltar s slikami na les, prvotna polihromacija, letn.1635.

Sev. str. oltar - oznanenje Marijino, iste starosti in pribl.istega dela.
S slikami na les(Mar.oznanenie na platno)

Vel. oltar izredno bogat z letnico 1668.

V prezbiteriju s vsi napisи z letnicami na novejši plasti slikarije. Najstarejše letnice so okr. 1530 (dvakrat 1533)

V lopi za cerkvijo 2 plasti slikarije: Srednja slika "ri. na križu" z Marijo in Janezom, iste roke kot starejša plast prezbiterija. Str. sliki "adona z magim Jezusom v naročju i sv. Janez" (napisni trak: Ego vox clamantis) s knjigo v roki. Napis: z rdečo barvo ob njegovi glavi nečitljiv, deloma čitljive letnice 1657 in 16....

Lopa pred cerkvijo. Tlak zložen iz kamenjev z letn. 1639. Zelo čeden, raven, lesen strop z 2 kasetama, slikanima, štirikrat letn. 1701, 2 krat znak

Slikarija v lopi istodobna s spodnjim pasom v prezbiteriju. Češoma zelo poškodovana z napisimi, ki so večinoma nečitljivi. Več letn ok. 1600 (1600, 1604, 1613 - dvakrat)

Nad sv. Florijanom v okviru dveh črt (pravokotnik) napis z rdečo barvo:

Considerate(is?) Proemii M..... Vineglogelli

Gob. Glenizz. Vic: Bohinensis 1619.

Na juž. zunani steni razen Koželjeve 3 plasti slikarije. Ena še pod starejšim sv. Arijstofom, starejši gotovo iz 15. stol., novejši iste roke kot lopa in spodnji pas v prezbiteriju. Na zvoniku letnica 1738 - 1894.

Kapelica v obzidju za prezbit. - Dve plasti slik. Str. dve sta pozneje nametani na starejši omet, na katerem je videti par zapiskov in črt pa nič celotnega. Srednja slika predstavlja Križanje z Marijo in Janezom v koloritu, risbi v obrazih in ekspresivnosti močno spominja na križanje v cerkvi na Vrbi. ^{gornji} del Kristusa in glava sv. Janeza skoro popolnoma uničen. ^{ezus} visi en face glava nagnjena nad desno ramo. evidentno v svoji modelaciji in tonu spominja na itali. iz 14.stol. t zv. giotteske šole. Križ stoji na nizki krtini - gričku. Ozadje do pasov stojecih figur, zastor s križnim patroniranim vzorcem. ^{ar.} glava ima križni nimb. Vrhni del ozadja je imel vrvotno sini ton. Marija stoji na levi in sklepa žalsotno ruke. ^{usta} so zrisane podobno kot v Gostečem ali na Vrbi ali pod lopo na Otoku itd. Barve lila, rdeča, zelena, bledo rumena, močne in tranje konture. Str. 2 slike sta nedvo no delo Jerneja iz Loke. Na levi z odprt knjig v rki sv. Janez Arst. ob glavi napis Ego vox clamantis desna str. uničena. Vse v rdeči in rumeni barvi. Sop las na čelu, karakter. modelacija obrazov.

Na desni na blazinastem tronu sedeča marija z nagim detetom, ki blagoslavlja. Barve zelena, rumena in rdeča. Braz ima karakter. modelacijo Jerneja. Slabo ohranjen.

Steles, XLI, 27.6.1926, str.34-35.

Mlaša slikarija prezbit. in slike v lopi, ter str. 2 kapelici za cerkvijo so delo iste roke. Prav tako novejši sv. Arištof, ki je ohranjen samo do prs. in sicer Jernej iz Loke.

Starješa slikarija v prezbit. in križanje v kapelici za cerkvijo pa je delo zopet en in iste roke, neimenovane iz 1.pol.15.stol. Slikarija slavoloka ob ladjini strani in svoda ladje od neke tretje roke in sicer iste kot slike legende sv. Jakoba na Bodečah iz 1.1524. Slikarijev ladji, katere os tanki svidijo v ladji ob str. oltarijih na sev. in juž. steni je zopet svojevrstna 1.pol.15.stol.(kar kaže karakter. založeno gubanje draperije na juž. st. slik se pred 1.144(nam dokazuje predpis na njih Martinus Mosyna(tunc temp.

diaconus adlegn̄ dioc̄ tūcl449 in (I) die Čpis.....

Župniku streha še zdravam v spodnji plasti. Deloma deloma odkrito(nujno!) Zunanja plast slaba. Kna popraviti. Deloma streho na obzidju. Prižnica tako trdna, da zadostuje za naitežega duhovna. Tar bucenša je manjka. Slaba je posebno streha nad juž. str. ladjo.

Prižnica ima zanimive slike 4 evangelistov, ki kažejo severnjaško tradicijo 17. stol. Olivno zelena barva, karakter. rdeča. pretirana modelacija. Etnica 17 MS 11.

Juž. str. oltar 1635, severni istočasen.

Veliki 1668. starejši podpisi na slikah Jerneja iz Loke: Urbanus Vig.... den 24. October A.1626.

Valentinus Fuyin(?) vicarius in valle Wocjina 1544.

1559, 1554.

Non in arcu meo sperabo nec gladius meus s(er)vabit me Mat.V etc.

M. Sluga, Qui plus bibit Quam sura premore in.... est nedore?

HR 1533 Abstine et patere Ludovicus Weniger 1533.

O angeli dei sitis custodes mei. Thomae Srezhier(?) vicarius tunc(?) per Rutilus 1570.

Gob:Chmeniz Curatus in Asling 25. Jupis 1616.

Gotsko okno v ladji je uničilo slikarijo na tem mestu, torej je malši svod ladje nedvomno poznejši kot v prezbiteriju in je ladja prvotno imela raven, lesen strop.

Na juž. steni ladje zuna' so 3 plasti, druga nad drugo. Pri teh se vidijo ostanki ometa in baze prav prvotne plasti - e dobro ohranjeni arsitus, nad tem bo iz konca 14.stol., prav tako slike ob njem, dobro ohranjeni škof svetni in par drugih.

Sedaj doprsni sv. Krištof nad njim 'e delo Jerneja iz Loke. Dobro ohranjeni in v barvi in obdelavi značilna sta 2 angelija ob zgoraj glavi sv. Krištofa. Izredno dobre ohranjeni ar. obraz, risba rok. Glava sv. Ar. je deloma izgubila

barvo.

Na slikah v lpi je polno starih podpisov, posebno iz 17.stol.

Stele, XLI, 27.6.1926, str.36 -39.

Am Wocheiner See steht ein uraltes Kleines Kirchlein, wohl das älteste in der Wochein. Es scheint einst nur eine Cäpelle gewesen sein, da die Sacristei und die Vorhalle zuverlässig, vielleicht aber auch der Thurm später zugebaut wurde. Sie ist im schönsten, einfachen gotischen Style erbau^{et}, und hat bemerkenswerthe, alte Wandmalereien in lebhaften, noch jetzt gut erhaltenen Farben.

MDZK, III, 1858, str.304. Notiz von Dr.Costa.

~~SV.JANEZ ob Boh. jezeru - p.c.~~ Sv. Krištof zunaj, zgornja starejša plast (do prs) Angeli, ki ga obdajajo z venci na glavi kot pri sv. Joštu, Križni gori, Suhi (device) Istočano angeli za zastorom v prezbiteriju (Malweise) sv. Četer nad Begunjami, Suha (obrazi) lopa pri sv. Janezu, sv. Jošt preroki Malweise) L.1449 na juž.steni noge Kristusova (Kummernisse) tu i del leve noge se še pozna. Najstarejše pri sv. Janezu. Križanje v lopi za cerkvijo istočasno kdo strop in ostali prezbiterij. Stil cisto odločno isti.

Stele, CVII, 5.8.1912, str.23-24.

Napis, ki ga nosijo angeli:

3. - qui resurrexit sicut dixit alleluia

4. angel: ora pro nobis deum, alleluia

5. - : ? matris(?) deus allelu ia

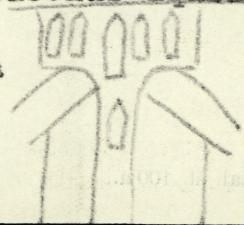
Omet iz grobega peska zmešan je primeroma zelo tenak.

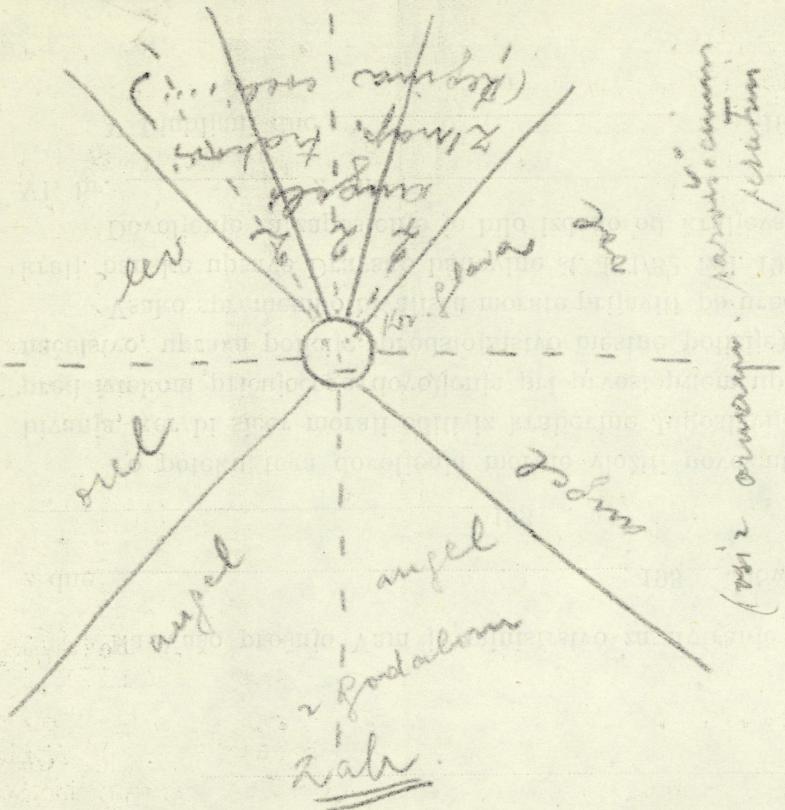
Pod nogu na moški steni v ladji podpis :.....Mosyna.....diaconus aquilegen
..... 189.....

Na stebrih, ki ločijo posamezne doprsne figure majhna gotska
okenca po 6 na enem

14. Nothelfer?

V barvah prevladujejo zelena, temnordeča in rumena.

drevjem pri svetnicah v lunetah v sv. Juriju.

Anteli pri mlajšem sv. Tristofu imajo rdeče- bele vnčke na glavi, kot device na
Suhi in angeli na stro u pri sv. Joštu.

Steles, CIII, 16.8.1911, str.1 -2.

1546 M. Sluga qui plus bibil quam bursa premore(!) inimic⁹ sin est ne bore.

Fuyina ne Fugina 1524

Credo et spero

L.v.Aychach

Na sev. steni pod sliko grba se vidijo izpod beleža ostanki še starejše

Obrisi so povsod krepki, izpeljani bolj risarkso, gube naznačene s krepkimi črtami, spremi jih lahka modelirunga v likanli barvi.

Za oltarjem nad pojočimi angeli, ki nosijo preprogo v vsakem polju po 3 pojoči, srednji drži knjigo, druga dva dvigljeta kazalec ene roke in prepevata.

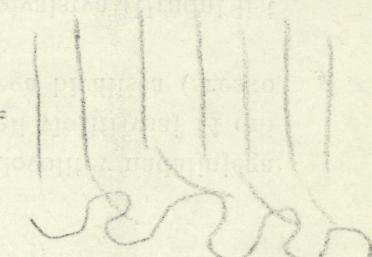
Balustrada, izza katere gledajo doprsne podobe ima cine. Istotako vrnnji del, ki sloni na stebričih.

Glave krščencev zunaj se močno spominjajo po tipu in karinatu na angle, ki nosijo pri oltarju zastor, tudi pokravina(shematizirano drevje, močno spominja na pokrajine z

slikarija, ki utebne biti iz 1.pol.14.stol., ako ne še starejša. Proti levi korakajoča konjsa noge in dolg rep pred ozadjem rdeče, zelene in rumene barve. Spodaj in na desni pa rob iz stiliziranih listov preko katerih visi bel trak. Ostanek slike sv. 3 kraljev po vsej verjetnosti. Na juž.steni ostanek slikarije pod oknom. Belo mrežast patron spodaj. Zgoraj rumena trta in ostanki treh figur. Na levi cevasta draperija, ki se ob taku ostro ali cevasto in močno volutno lomi.

Nato v ostanki črne barve sled šukanj in noge v špičastih čevljih figure, ki stoji frontalno. Na desni pa Kr. noga, verjetnom Kr. trpljenje. Verjetno je to slikar, ki je naslikal drugega

Krištofa in svetnike na juž. zunanjščini.

Vzemi za primer risbo prsotv, roke Krištofa in risbo Kr. noge znotraj, ali špičaste čevlje škofa in prav enak način lomljenja cevastih gub pri tleh, kakor tam.

Stele, CXXVI, 15.1.1937, str. 6-8.

Die Filial - Kirche St- Johann am See, ein einschiffiger Bau aus dem 11.Jahrh. das resbyterium mit polygon en Schluss 4.5m breit, 4m lang, 6m hoch, breiten Trennungsbogen vom Schiffe, das um zwei Stufen tiefer liegt 9m lang und 5.3m breit ist. Die spitzbogigen Fenster teilweise verunstaltet. Einfache Kreuzrippen im Chor, Netzgewölbe mit Schlusssteinen im Schiffe. An der Südseite des Schiffes zwei spitzbogige Fenster mit Maaswerk, keine Strebepfeiler. Das Presbyterium ist reich bemalt, udn zwar aus zwei verschiedenen Zeiten. Ältere Bilder an der Südwand: Maria mit dem Kinde(Maria Schutz mit dem Mantel über Gläubige ausgebreitet), 6 ostel und Heilige- Nordwand: Taufe Christi und 6 Apostel, Heilige. Im Chor - Schlusse eien gekrönte Heilige und St.Katharina, bei beiden Figuren musicierende Engel. Auf der Chor - Wand über dem Scheidebogen:

St. Georg mit dem Drachen, Abel's Opfer, ein, ein Getreidebündel haltend, ein Teufelchen darauf und eines auf seinem Genicke. An der nördlichen Schiffswand eine Inschrift auf den Trienter Bischof, Christoph, als Administrator des Bistums Brixen 1563 bezüglich. Jüngere Malerei ist die Tapicerie der Wände, von Engeln gehalten. In dieser Kirche findet sich ein Antependium von gepresstem Leder, und eine Joh.(Bapt.) Statue gotischer Zeit, wahrscheinlich der Rest des ehemaligen Hoch - Altars.

N.F.

MDZK: St. 9.1.1883, str. LXXXIII, Notizen

Die St. Johannes Kirche am Wocheiner See ist, einer im Innern angebrachten Tafeln zufolge, im Jahre 1563 durch Christoph Cardinal und Bischof zu Trient und Administrator des Stiftes Brixen erbaut (gemalte Cartouche mit Inschrift und drei Wappen) ein spät - gotischer einschiffiger Bau, der aus dem Schiffe und dem durch einen kräftigen Triumphbogen getrennten Chor besteht, dahinter sich der viereckige Thurm freistehend erhebt und einer offenen Vorhalle. Der Gesamtbauzustand ist ein ziemlich guter.

Obschon die Kirche kein hervorragendes Bauwerk ist, so erscheint dieselbe durch die noch unverstümmelt bestehende gotische Architektur und die im Innern und Außern an den Wänden vorhandenen Fresken sehr interessant und insbesonderes dadurch bemerkenswerth, dass in der Krain kaum viele Kirchen existiren dürfen, in denen sich die ursprüngliche Ausmalung noch vollständig und in so gutem Zustande erhalten hat.

Der Innenraum ist durchwegs mit Fresken bedeckt, die Zeichnung und das Colorit ist zwar nicht von hervorragender Qualität, trägt jedoch den Charakter der guten Zeit, die Bilder sind klar und deutlich. Hervorzuheben ist die Darstellung der Hölle, eines Heiligen (wahrscheinlich Kaiser Heinrich) und die Taufe Christi auf einem Schlusssteine.

An den Aussenwand ist nur an einer Stelle Malerei vorhanden. Dies ist aber deshalb bemerkenswerth, weil sich daselbst vier bemalte Schichten übereinander

vorfanden, die tiefliegende wahrscheinlich ans der Zeit des Kirchenbaues, eine zweite von guter Qualität ca 1600, eine schlechte(ca. 1700) und ein heil. Christoph neuerer Zeit.

In der Vorhalle finden sich mehrere Bildreste, darunter ein vortreffliches St. Florian Bild(1619)

N.F.

MDZK: št.20, l.1894, str.189: Notizen

Konservator Vurnik berichtet, dass zur Sicherung des durch Blitzschlag beschädigten Turmes der Kirche zum hl. Geist am Wocheiner See in der Höhe des Glockenhauses Eisenringe angebracht wurden, und stellt eine Untersuchung der anderen an der Kirche verursachten Schäden in Aussicht.

MDZK: št.III.F.4, l.1905, st.r429: Sitzungsterichte.

Die Wandmalereien in der Filialkirche zu St. Johann am Wocheiner See sind schon länger bekannt, aber noch nicht gewürdigt worden. Man findet da drei freskier te Bewurfschichten übereinander: die Älteste Bilder dürften, nach den wenig ausgedehnten freien Stellen zu urteilen, die besten gewesen sein.

MDZK: št.III.F.5, l.1906, str.151: Die Wandmalereien in der alten Pfarrkirche in Veides von Josef Mantuani.

Der Generalkonservator stellt folgendes Bestaurirungsprogramm auf: Die Sprünge im Presbyterium sind auf ihre Gefährlichkeit hin zu untersuchen. Die Sprünge jedenfalls auszugießen. Der Malgrund der Fresken ist zu untersuchen. Blasen sind auszugießen, die losen Ränder sind zu fixieren, die Sprünge mit einem neutralen Tone zu überziehen, die Aufdeckung der Malereien im Schiffe ist zu unterlassen, weil dadurch der von der Renaissance angestrebte Totaleindruck des Raumes zerstört würde. Zur Entfeuchtung des unteren Teiles der Schiffsmauern ist ein Luftgraben an den Aussenseite zu reinigen, evntuell die vom Holzwurm stark angefressenen Teile zu ergänzen. Der alte Fussboden ist zu be-

lassen. Die unter einem Schupfen an der Umfassungsmauer stehende Johannesstatue aus dem Anfang des 16. Jahrh. ist in die Kirche zurückzuversetzen und an einem geeigneten Platze aufzustellen.

MDZK: št.III.F.5, 1906, str.325*: Sitzungsberichte.

Konserv. Vurnik brantragt, dass ausser den von der Z.K. projektierten Arbeiten auch die notwendige Erneuerung der Fensterrahmen und der Verglasung in Aussicht genommen werden möge. Einvers anden, wenn hiedurch nicht die Form der Fenster alteriert wird und für die Verglasung nicht Butzenscheiben gewählt werden. Der weiteren Anregung, die Kanzela aus dem Presbyterium ins Schiff zu versetzen, widerrät die Z.K., mda die Kanzel die sonst im Presbyterium herrsche absolute Symmetrie angenehm aufhebt. Ist die Versetzung aus praktischen Gründen unabweislich, so sollte die Kanzel nicht in das letzte Schiffjoch, wo die Seitenaltäre stehen, hineingedrängt wenden, sondern an der Nordwand des vorletzten Schiffsjoches zur Aufstellung kommen.

MDZK: št.III.F.6, 1.1907, str. 14: Sitzungsberichte.

Konsev. Vurnkikempfiehlt nachstehendes Programm : Verankerung der Mauer des Presbyteriums, Ausgiessen der Sprünge mit Weisskalkmörtel. Verkeilung der Gewölbekappen und lockeren Rippen und Schliessung mit Weisskalkmörtel und Ziehung eines Luftgrabens.

MDZK: št.III.F.8, 1.1909, str. 224: Tätigkeitsberichte.

Josip Gruden: Cerkev sv. Janeza ob Bohinjskem jezeru, zgodovinski podatki ;
Josip Dostal: Popis cerkve, IMK XIX.1909., str.133.

France Stele: Freske v Šmartnem ob Paki. ČZN. XXXII. 1937. str. 61-75.

Značilna risba oči in nosu ter ust v obrazih na freskah v Šilentabru spominjana one pri sv.Janezu, sv.Križu nad Selcami, na Vrbi Sorodnost s sv. Janezom in Šilentabrom je netajljiva.

Stele, IIIA, 15.9.1926,str.1-6

Freska sv. Nedelje na juž.zunanjščini p.c. v Pristavi pri Stični - sorodnost z fresko pri sv.Janezu, slavolok.

Stele, XXIIA, 1970,str.17

Sv.Janez ob Boh.Jezera"p.c.

25

Slikarije na fasadi v lopi in v obeh stranskih podaljških.

Na sev.podaljšku na vzh. pleskvi pri tleh zastor, pred njim sedeč brezbrad možak, ki naslanjjoč se z licem na desno dlan dremlje, levo ima v naročju. Spodnji del uničen. Nad tem pa zelo uničena stoječa figura, ki z desno drži držaj sulice - nedvomno sv.Jurij, ki prebada zmaja.

Vse pritličje predstavlja zastor, ki ga levo in desno dviguje po en mlad možak z dolgimi rumenimi lasmi, v do kolen segajočem suknjiču prepasanem in ozkimi hlačami.

Nad tem je v gotski prestornini oznanenje velikemu duhovnu po angelu. Skozi okno na levi opazuje prizor množica ljudi.

Vsa stena okrog vrat je razdeljena na 2 polji. Od leve slike se vidi samo vrh z nerazločnimi ostnaki. Vse ostali nad vратi in desno od njih je gorska krajinna z majhnimi prizori iz življenja sv.Janeza.

Na levi sedeča množica. Na desni od vrha se trikrat ponavlja majhna podoba sv.Janeza, četrти pa leži nad oknom - lila obrobljena reka, levo od nje figura sv.janeza v pridigarski pozici. Ves desni vrh zavzema veliko mesto.

Na dostavljeni steni na notranji strani reka s 4 slečenimi figurami, katerim Janez desno pridiguje iz knjige.

Na ozki steni spod dva ribiča z mrežami, eden temnordeč, drugi ves bel z rudečimi(temno) čepicami in dolgimi lasmi.

Nad tem sv.Florijan, kivliva vodo na goreče poslopje.

Pod furlanskim Krištofom se je pokazal še starejši. Suknja je rudeče rujava z rumeno podvoško

Desno od njega del ribe Faronike, frontalno z rumeno trirogelsjko krone na glavi. Vidi se desni del njene ribje noge. Nad njeno glavo je neverjetno zvita žival z dvema pasjima nogama, repom, dolgim vratom in nejasnoglavo.

Desno od glave je, drugi tej podobna žival, ki z odprtim gobem zvija proti nji. Glavo z dolgimi pasjimi ušesi, dolgim vitim vratom in visoko dvignjeno zadnjico z bedri in repom, noge uničene.

Desno od tega do pasu Bergmandelc debelo rudeče obrisnik moža v rumenem jopiču in koničasto kapo, z desno dviga kladivo proti zadnjici živali. Tudi na rokavu ostanek rumene barve.

Izrazit risarski slog zač. 14. stol.

V notranjščini ladje na sev. steni pod naslikanim grbom iz 1.1563 je levo od lomek slike sv. Jurija na konju v borbi z zmajem. Zmaj in konj belo, druge barve bledo rudeče, zelena in rumena.

Sliko obroblja rumeno rudečerjav pas s polrozetami.

Desno od njega je rumen tlak in na svetlozelenem ozadju v desno korakajoča figura v rudeče rjavih čevljih in dokolensko rumeno suknjo. Pod to sliko odlično ohrnajan prizor s tremi ohranjenimi figurami. V d. četrte na d. le rudečerjav ostanek slike.

Pred belim široko zeleno obrobljenim ozadjem je 1. stoječa v desno obrnjena mlada svetniška figura v rudeče rujavi suknji in svetlo zelenem rumeno podšiti plaščem, v belih špičastih čevljih z bogato kodrastimi lasmi in bledo rudečim vimbom.

27.

Sv. Janez ob Boh. jezeru - p.c.

Desno dviga" govoreče" blagoslavljaje, v levi dri nizek širok kelih. Pred njo desno стоји bradata figura z italijanskim pokrivalom. Desno dvoga s stegnjenim prstom, desno s stegnjeno dlanjo pred pasom. Suknja rujavo rudeča, plašč svetlo zelen, podšivka rumena.

Obraz zelo spretno stilizirano zrisan, ob licu svedrast koder.

Desno za to figuro se sklanja k tlom v belo skunje oblečena figura(brezbrada) s košatimi lasmi, gesta rok, mogoče pozdrava.

Poteze obraza so izredno fine zrisane.

Prizor se nanaša na Janeza Ev.

Ozadja obroblja okrog in krog menjajoč se polkrožen rumeno rudečerjave barve.

Na slavoloku je pod slikarijo zgodb sv. Janeza Krst. starejša plast in pod njo še starejša.

Slikarija na sev. steni je iste delavnice kakor najstarejši Krištof zunaj.

Na juž. steni pod okncem kjer je grafiti z letn. 1449 so ostanki spodnjih delov 4 figur, noge desne kaže na Imago pietatis.

Cevasto pri tleh naglo zalomljene gube tretje figure od desne kažejo na trideseta leta 15.stol.

Slike(freske) na fasadi desno od zvonika p.c. Marija Gradec, odlomek
Marije v soncu in ornamentika, sorodno oni v ladji c.sv. Janeza.

Stele, XXIA, 1964, na lističu

~~sxxjnik~~ Freske odkrite v p.c.sv. Janeza v Gorenji vasi pri Gor. Logatcu,
Pohod in poklonitev Treh kraljev (opis fresk glej pod Gorenja Vas) spominjajo
v splošnem posebno z ozirom na Marijino draperijo in obraz starega kralja
spominjajo po risbi na freske pri sv. Janezu v Bohinju, ali mogoče tudi Vrbo.
Smer bolj italjanska kot severna, vsekakor lokalna.

Stele, XXIVA, 1961, 11.

Opis cerkve in notranjščine, lesen steber Bildsäule Johannes des T. iz
1668, v prezbiteriju slikarija iz 16.st., prižnica iz 1771. Levi str.
oltar slika "angeljski pozdrav", desni obglavljenje Janeza 1635. Za ol-
terjem več napisov, nekateri so citirani. (glej ksereks kopije v mapi
Bohinj-kraj)

izvleček iz Laibacher Zeitung 1.1821, knjiga 2
Illirisches Blatt zum Nutzen udn Vergnügen, 18.